

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 28 september 2012, nr. 201208643/1/A1 en 201208643/2/A1. (Mrs. P.B.M.J. van der Beek-Gillessen en J.A.W. Huijben) m.nt. P.C.M. Heinen¹

(art. 21, 22, 27 lid 1 en art. 2.10 lid 2 Wabo; art. 1:2 lid 1 Awb)

M en R 2012/154
AB 2013/51
LJN BX8952

Belanghebbende. Kappen van bomen en bouwrijp maken. Geen onlosmakelijke verbondenheid. (Schiedam)

Ingevolge art. 2.7 lid 1 Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) draagt de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die behoort tot verschillende categorieën activiteiten als bedoeld in art. 2.1 en 2.2, onverminderd het bepaalde in art. 2.10 lid 2, er zorg voor dat de aanvraag betrekking heeft op elk van die activiteiten. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 13 april 2011 in nr. 200908792/1/M1) ligt het in de rede om, indien een bestreden omgevingsvergunning meer dan één toestemming als bedoeld in art. 2.1 en 2.2 Wabo bevat, per toestemming te bepalen of degene die een rechtsmiddel heeft aangewend belanghebbende is. Het ligt eveneens in de rede dat deze regel uitzondering lijdt voor zover de betrokken vergunning ziet op een activiteit als bedoeld in de zin van art. 2.7 lid 1 Wabo, die behoort tot verschillende categorieën activiteiten als bedoeld in art. 2.1 en 2.2. Weliswaar is zowel het bouwrijp maken van de gronden als het kappen van de op die gronden aanwezige bomen gericht op de bouw van het Casco Park A4, maar deze activiteiten zijn, anders dan [appellant] betoogt, geen activiteiten die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden in de zin van art. 2.7 lid 1 Wabo. Het kappen van de bomen gaat vooraf aan het bouwrijp maken van de gronden en is aldus fysiek daarvan te onderscheiden. Gelet op de uitspraak van de Afdeling van 13 april 2011, betekent het vorenstaande dat per afzonderlijke toestemming moet worden bepaald of degene die een rechtsmiddel heeft aangewend belanghebbende is.

Procesverloop

Bij besluit van 7 mei 2012 heeft het college aan de gemeente Schiedam omgevingsvergunning verleend voor het uitvoeren van (aanleg)werkzaamheden en het kappen van 113 bomen op het perceel kadastraal bekend gemeente Schiedam, sectie Q, nr. 5673 (Robiniabos).

Bij besluit van 7 augustus 2012 heeft het college het door [appellant] daartegen gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.

¹ Mr. P.C.M. Heinen is werkzaam bij De Kempnaer Advocaten N.V. te Arnhem.

Bij uitspraak van 28 augustus 2012 heeft de voorzieningenrechter het door [appellant] daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft [appellant] bij brief hoger beroep ingesteld. Bij deze brief heeft hij de voorzitter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

De voorzitter heeft het verzoek ter zitting behandeld op 6 september 2012, waar [appellant], in persoon en vergezeld door [gemachtigde], en het college, vertegenwoordigd door mr. M. Schrauwaert, mr. J. van der Vlist, A.M. Nix en J.C. de Kruijff, allen werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

Overwegingen

1. In dit geval kan nader onderzoek redelijkerwijs niet bijdragen aan de beoordeling van de zaak en bestaat ook overigens geen beletsel om met toepassing van artikel 8:86, eerste lid, van de Awb onmiddellijk uitspraak te doen in de hoofdzak.

2. Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

2.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 24 maart 2010 in zaak nr. 200906817/1/H2 dient een appellant om belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb te zijn bij een besluit tot verlening van een kapvergunning een hem persoonlijk aangaand belang te hebben dat hem in voldoende mate onderscheidt van anderen. In de regel kan slechts als belanghebbende worden aangemerkt degene die op geringe afstand van de bomen woont, of vanuit zijn woning daarop zicht heeft. Slechts onder bijzondere omstandigheden kan dat anders liggen.

3. [appellant] betoogt dat de voorzieningenrechter heeft miskend dat hij weliswaar niet in de nabijheid van de te kappen bomen woont en daarop geen zicht heeft, maar sprake is van bijzondere omstandigheden op grond waarvan hij desondanks als belanghebbende kan worden aangemerkt. Hij voert daartoe aan dat hij belanghebbende is bij de bij besluit van 20 februari 2012 verleende omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken van gronden, het bouwrijp maken eerst kan plaatsvinden als de hier aan de orde zijnde bomen zijn gekapt en derhalve sprake is van onlosmakelijke samenhangende activiteiten. Hij voert voorts aan dat het Robiniabos grote betekenis heeft gekregen als openbare groenvoorziening, omwonenden daar recreëren en het bos een schuilplaats en foerageerplaats is voor veel dieren.

3.1. Uit de stukken blijkt dat bij besluit van 2 september 2010 de minister van Verkeer en Waterstaat, thans de minister van Infrastructuur en Milieu, krachtens artikel 15, eerste lid, van de Tracéwet, het tracébesluit A4 Delft-Schiedam (hierna: tracébesluit) heeft vastgesteld. Het tracébesluit voorziet, voor zover thans van belang, in de aanleg van een landtunnel voor de A4, ingericht als een groen uitloopgebied. In aanvulling op het Tracébesluit is de bestuursovereenkomst Integrale Ontwikkeling Delft-Schiedam gesloten. In deze overeenkomst zijn maatregelen opgenomen voor een goede inpassing van de A4 op het Schiedams grondge-

bied, waaronder de inrichting van het tunneldak door dubbel grondgebruik ten behoeve van sport en recreatie.

Bij besluit van 20 februari 2012 is omgevingsvergunning verleend voor het uitvoeren van werkzaamheden, het handelen in strijd met regels van ruimtelijke ordening en het handelen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten vanwege het zogenoemde 'Casco Schiedam'. Het casco bestaat uit het ophogen en egaliseren van het maai-veld waaronder het dempen van enkele watergangen, het voorbelasten met een zanddepot en het graven van een nieuwe watergang. Het casco vormt de voorbereiding voor de bouw van het Casco Park A4, een sport- en recreatiege-bied op en rond de landtunnel van de A4.

De in deze procedure aan de orde zijnde omgevingsvergunning is verleend voor het uitvoeren van (aanleg)werkzaamheden en het kappen van 113 bomen op het perceel ten behoeve van het bouwrijp maken en het herinrichten van het terrein Casco Park A4.

3.2. Ingevolge artikel 2.7, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: de Wabo) draagt de aanvrager van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit die behoort tot verschillende categorieën activiteiten als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2, onverminderd het bepaalde in artikel 2.10, tweede lid, er zorg voor dat de aanvraag betrekking heeft op elk van die activiteiten.

3.3. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 13 april 2011 in zaak nr. 200908792/1/M1) ligt het in de rede om, indien een bestreden omgevingsvergunning meer dan één toestemming als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo bevat, per toestemming te bepalen of degene die een rechtsmiddel heeft aangewend belanghebbende is. Het ligt eveneens in de rede dat deze regel uitzondering lijdt voor zover de betrokken vergunning ziet op een activiteit als bedoeld in de zin van artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo, die behoort tot verschillende categorieën activiteiten als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2.

3.4. Weliswaar is zowel het bouwrijp maken van de gronden als het kappen van de op die gronden aanwezige bomen gericht op de bouw van het Casco Park A4, maar deze activiteiten zijn, anders dan [appellant] betoogt, geen activiteiten die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden in de zin van artikel 2.7, eerste lid, van de Wabo. Het kappen van de bomen gaat vooraf aan het bouwrijp maken van de gronden en is aldus fysiek daarvan te onderscheiden.

Gelet op de uitspraak van de Afdeling van 13 april 2011, betekent het vorenstaande dat per afzonderlijke toestemming moet worden bepaald of degene die een rechtsmiddel heeft aangewend belanghebbende is. De voorzieningenrechter heeft dan ook terecht overwogen dat [appellant] aan de omstandigheid dat hij belanghebbende is bij de bij besluit van 20 februari 2012 verleende omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken, niet kan ontleenen dat hij dat ook is ten aanzien van de bij besluit van 7 mei 2012 verleende omgevingsvergunning voor het kappen van de bomen.

3.5. [appellant] woont op een afstand van ongeveer 350 m van de te kappen bomen en heeft daarop geen zicht. Anders dan [appellant] betoogt, heeft de voorzieningen-

rechter terecht geen aanleiding gezien voor het oordeel dat sprake is van bijzondere omstandigheden op grond waarvan hij desondanks als belanghebbende moet worden aangemerkt. In de omstandigheid dat hij en andere omwonenden in het bos recreëren en het bos waardevol is voor de natuur heeft de voorzieningenrechter terecht geen aanleiding gezien [appellant] als belanghebbende aan te merken, nu dit belang hem niet in voldoende mate van anderen onderscheidt.

3.6. Gelet op het vorenstaande heeft de voorzieningenrechter met juistheid overwogen dat het college [appellant] terecht niet als belanghebbende heeft aangemerkt en het zijn bezwaar terecht en op goede gronden niet ontvankelijk heeft verklaard.

4. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

5. Gelet hierop bestaat aanleiding het verzoek om het treffen van een voorlopige voorziening af te wijzen.

6. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. bevestigt de aangevallen uitspraak;
- II. wijst het verzoek af.

Naschrift

1. De activiteiten die deel uitmaken van een project waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, zijn volgens de regering bepalend voor de vraag wie gerekend kan worden tot de kring van belanghebbenden (zie: MvA Invoeringswet Wabo, *Kamerstukken I 2009/10*, 31 953, E, p. 4). De lezer die meer wil weten over deze Invoeringswet en wat daarmee samenhangt, verwijs ik naar: T. Segers en P.A.J. Huijbregts, 'Eén jaar Wabo, de stand van zaken', *Gst.* 2001/107.

2. In de literatuur werd er al van uitgegaan dat als een rechtzoekende belanghebbende is bij een deel van de omgevingsvergunning, hij belanghebbende is bij die vergunning in zijn totaliteit (zie bijv.: A.G.A. Nijmeijer, S. Hillegers & T.E.P.A. Lam, *Bouwen en ontwikkelen met de Wabo*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2010, p. 127; F.C.M.A. Michiels, A.G.A. Nijmeijer & J.A.M. van der Velden, *Het wetsvoorstel Wabo, publicatie van de Vereniging voor Bouwrecht*, nr. 35, Den Haag: IBR 2007, p. 89; B.J. van Ettehoven, 'Bestuursrechtspraak van Jan en alleman? "Op weg naar een stelsel van subjectieve rechtsbescherming"', in: *Rechtsbescherming in het omgevingsrecht, publicatie van Vereniging voor Bouwrecht*, nr. 37, Den Haag: IBR 2009, p. 102). In de literatuur is ook gedacht aan een mogelijkheid van een matrix met afstandstabellen om te bepalen wie bij een samenstel van activiteiten als belanghebbende zou kunnen worden aangemerkt (zie: A. ten Veen, 'Milieurechtsbescherming onder de Wabo', *M en R* 2005, p. 557-560). Er is ook verdedigd dat

het belanghebbendebegrip in gevallen waarin een omgevingsvergunning uit verschillende onderdelen bestaat, wordt opgerekt in die zin dat het object van de omgevingsvergunning bepalend is. Als voorbeeld wordt daarbij gegeven een omwonende die ageert tegen een omgevingsvergunning om een chemische fabriek te bouwen en op te richten en enkele bomen te kappen. Indien de omwonende geen zicht heeft op die bomen, zou hij geen belanghebbende zijn bij de kapactiviteit, maar aangezien hij zich onder de vigeur van de Wabo richt tegen de integrale omgevingsvergunning, zou hij – gelet op de uitstraling van de chemische fabriek – voor de gehele omgevingsvergunning als belanghebbende gekwalificeerd moeten worden (vgl. W.G.A. Hazewindus & R. Uylenburg, 'Rechtsbescherming tegen de omgevingsvergunning', *TO* 2006, p. 148; V. van 't Lam, 'Het belanghebbendebegrip en de onderdelenfuik in het Milieurecht: recente ontwikkelingen', *StAB* 2007, nr. 2, p. 9-13 en J.C.A. de Poorter, 'Belanghebbenden in het Milieurecht', *M en R* 2005, p. 9-15).

3. Ofschoon de Wabo in die bewuste zaak niet van toepassing was, heeft de Afdeling in haar uitspraak van 13 april 2011 een knoop met het oog op de toekomst doorgehakt (*JB* 2011/134, m.nt. R.J.M. Schlössels; *JM* 2011/51, m.nt. K.J. de Graaf; *M en R* 2011/135, m.nt. G.M. van den Broek en *AB* 2011/234, m.nt. B.W.N. de Waard). Het betrof hier een duidelijke instructie van de Afdeling voor de rechtspraak. Indien een omgevingsvergunning wordt verleend met meerdere toestemmingen, als bedoeld in art. 2.1 en 2.2 Wabo, dan moet per toestemming worden beoordeeld of iemand valt aan te merken als belanghebbende. Een uitzondering geldt als de omgevingsvergunning ziet op activiteiten als bedoeld in art. 2.7 lid 1 Wabo (onlosmakelijke samenhang). In zo'n geval zal een rechtzoekende die belanghebbende is bij de ene activiteit tevens belanghebbende zijn bij de daarmee onlosmakelijk samenhangende andere activiteit(en). In rechtsoverweging 3.3 verwijst de Afdeling naar die uitspraak.

4. Alvorens de onderhavige uitspraak wat meer op de keper te beschouwen, wil ik eerst kort stilstaan bij wat wetsgeschiedenis. Bij de MvA betreffende de Invoeringswet Wabo (t.a.p.) wordt door de regering uitdrukkelijk gesteld dat de Wabo geen ruimte biedt voor deelvergunningen indien de activiteiten onlosmakelijk met elkaar samenhangen. Dat is dan het geval bij handelingen die tegelijkertijd in twee of meer activiteitenomschrijvingen vallen. Dergelijke activiteiten overlappen elkaar, zijn fysiek niet te scheiden of te splitsen en kunnen aldus niet los van elkaar worden gezien. Zij vormen in feite één en dezelfde handeling. Juist vanwege de overlap in de activiteitenomschrijvingen vindt de regering dat het niet mogelijk is om die handelingen op te knippen in deelvergunningen (fasegewijs aanvragen mag wel). De regering geeft hierbij het voorbeeld waarbij een bouwactiviteit die tegelijkertijd leidt tot de wijziging van een monument, die in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan, die een vergunningplichtige milieuinrichting wijzigt en die als handeling aangemerkt moet worden waarvoor een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet of een vergunning op grond van de Natuurbescher-

mingswet 1998 nodig is, allemaal onlosmakelijk met elkaar samenhangende activiteiten zijn. Al die activiteiten moeten dus in één aanvraag ex art. 2.7 lid 1 Wabo worden meegenomen en belanghebbendheid ex art. 1:2 lid 1 Awb bij één van die activiteiten brengt belanghebbendheid voor alle andere daarmee onlosmakelijk verbonden activiteiten mee. Op p. 5 van de MvA (t.a.p.) stelt de regering in dat verband dat ook het kappen van bomen op een locatie die voor het bouwen van een schuur is geprojecteerd beide als activiteiten moeten worden beschouwd die onlosmakelijk met elkaar samenhangen. Hiervan lijkt zij evenwel te zijn teruggekomen in haar nadere MvA (*Kamerstukken I* 2009/10, 31 943 E op p. 2). Bij het kappen van een boom op een plaats waar vervolgens een schuur wordt gebouwd, is volgens de regering geen sprake van een onlosmakelijke samenhang tussen die beide activiteiten. Het kappen van bomen gaat vooraf aan het bouwen van een schuur en zijn fysiek van elkaar te onderscheiden.

5. De Afdeling lijkt in de onderhavige uitspraak deze laatste benadering van de regering ook in de verhouding tussen het bouwrijp maken van gronden en het kappen te volgen. Zij neemt ook aan dat het kappen van bomen voorafgaat aan het bouwrijp maken van de bewuste gronden en die activiteiten aldus fysiek van elkaar zijn te scheiden. Daarom is de vraag aan de orde in hoeverre het nog van belang is dat de activiteiten tegelijkertijd in twee of meer activiteitenomschrijvingen vallen. Het bouwrijp maken c.q. de aanlegwerkzaamheid zal pas kunnen plaatsvinden als op het perceel 113 bomen zouden worden gekapt; dat lijkt juist op fysiek niet te scheiden activiteiten te duiden, zeker als voor het kappen of rooien van de bomen een aanlegvergunning vereist zou zijn. Deze uitspraak had mijns inziens een betere motivering verdiend. De standaardoverwegingen onder 3.3 lijkt hier geen goed gevolg te krijgen. De Afdeling laat de twee deelvergunningen in stand. De ene voor de activiteit ex art. 2.1 lid 1 onder b Wabo (het uitvoeren van werkzaamheden in strijd met het bestemmingsplan) en de andere voor de activiteit als bedoeld in art. 2.2 lid 1 onder g Wabo (het vellen van een houtopstand).

6. De Afdeling lijkt hier de lijn van de voorzieningenrechter van de Haagse rechtbank te volgen (vzr. Rb. 's-Gravenhage 10 maart 2012/12, *AB* 2012/202, m.nt. A.G.A. Nijmeijer). De voorzieningenrechter oordeelde daar – kort gezegd – dat de bouwactiviteiten betreffende de parkeergarage en de kabelbruggen niet beschouwd konden worden als één feitelijke handeling die een onlosmakelijke samenhang tussen die activiteiten meebrengt. De handeling om de twee bruggen te realiseren kon – feitelijk gezien – ook plaatsvinden zonder ooit de parkeergarage te bouwen. Bij gebrek aan een wettelijke definitie van het begrip 'onlosmakelijke samenhang', dient dat begrip door de bestuursrechter bij de toepassing van art. 2.7 lid 1 Wabo te worden ingevuld. Bij deze opvatting lijkt het niet van belang of het kappen van de bomen noodzakelijk is om te kunnen bouwen. Daarmee wordt de onlosmakelijke samenhang niet in het licht van een 'functionele samenhang' beoordeeld. Ik vraag mij af of naar de bedoeling van de wetgever en het rechtszekerheidsbeginsel bij deze samenhang niet eerder gekeken

zou moeten worden naar zuiver juridische invulling van dat begrip, i.p.v. een feitelijke of functionele benadering ervan. Bij die zienswijze is sprake van een onlosmakelijke samenhang als de desbetreffende activiteit juridisch gezien tegelijkertijd tevens een andere activiteit is. Ik ben benieuwd of de Afdeling haar feitelijke benadering voort zal zetten. Wellicht ligt het op de weg van de wetgever om op dit punt meer duidelijkheid te bieden, bijv. door in de Wabo het begrip 'onlosmakelijke samenhang' te definiëren.

Korthedshalve verwijs ik in dit verband nog naar de uitspraak van de Rb. Assen 29 maart 2012, *M en R* 2013/5 m.nt. E.R.M. Holtz-Russel. Die bestuursrechter oordeelde dat – onder de gegeven feiten en omstandigheden – tussen brandveilig gebruik en planologisch strijdig gebruik geen onlosmakelijke samenhang bestaat, omdat de activiteiten niet volledig overlappend zijn. Weliswaar is er volgens deze rechter sprake van een cumulatie van activiteiten, maar niet van een volledige overlapping. Dat laatste zou volgens deze rechter door de wetgever ook niet zijn vereist. Pas indien voor één fysiek niet te splitsen activiteit meer toestemmingen ingevolge art. 2.1 Wabo nodig zijn, zou art. 2.7 lid 1 Wabo (onlosmakelijke samenhang) aan de orde zijn.

7. Rechtsoverweging 3.5 van de onderhavige uitspraak volgt uit de vaste Afdelingsrechtspraak dat een rechtzoekende belanghebbende is bij een kapvergunning als sprake is van een hem persoonlijk aangaand belang dat hem in voldoende mate onderscheidt van anderen (zie bijv.: ABRvS 17 september 2003, *AB* 2004/229, m.nt. R.S. Wertheim en ABRvS 18 november 2009, LjN BK3624). Doorgaans kan hij slechts als belanghebbende ex art. 1:2 lid 1 Awb worden gezien, als hij op geringe afstand van de bomen woont of vanuit zijn woning daar zicht op heeft. In de lagere rechtspraak is al eens uitgemaakt dat als de bomen op een afstand van 250 meter van de woning staan en er geen zicht op is, de rechtzoekende geen belanghebbende bij de bewuste kapvergunning is (zie bijv.: Rb. 's-Gravenhage 11 juli 2011, LjN BR1523). De Afdeling heeft al eens uitgemaakt dat de afstand van de woning van appellant tot de bomen circa 300 meter bedroeg, zodat hij niet in de directe nabijheid van de bomen woonachtig was en niet als belanghebbende omwonende kon worden beschouwd (ABRvS 12 september 2001, *AB* 2002/172, m.nt. L.J.A. Damen: hij vroeg zich in zijn noot af of de Afdeling het 'mevrouw Kiki-criterium' was vergeten). Dat brengt mee dat iemand door de Afdeling als belanghebbende wordt gezien als de kap (bijv. gelet op de grote omvang ervan) toch directe invloed heeft (uitstraling) op zijn woonomgeving, ofschoon er niet wordt voldaan aan het zogenoemde 'zichtcriterium'. (Zie in deze zin: ABRvS 29 augustus 2000, *Gst.* 2001/5, m.nt. C.P.J. Goorden en zie voor een overzichtsartikel op dit punt: E.J. Govaarders, 'Zicht, afstand en nabijheid: wie heeft er (een) belang bij?', *BR* 2007/26). De Afdeling heeft overigens ook al eens bepaald dat een rechtzoekende die slechts zicht had op de te kappen bomen vanuit de centrale toegangsdeur van zijn appartementencomplex, niet als belanghebbende aangemerkt kon worden bij de kapvergunning (ABRvS 24 maart 2010, LjN BL8699). In dit verband is nog saillant de Afdelingsuitspraak van 11 januari 2012, *AB* 2012/131, m.nt.

B.W.M. de Waard. In die zaak was de afstand tussen de woning van een appellant en een te kappen beuk ongeveer 128 meter. De Afdeling overwoog dat bij een dergelijke afstand de appellant niet werd geraakt in een belang dat rechtstreeks bij de verlening van de kapvergunning is betrokken als bedoeld in art. 1:2 lid 1 Awb, tenzij hij zicht zou hebben op de bewuste beuk. De beuk was evenwel vanuit de woning van appellant gezien niet te onderscheiden van het omliggend groen, zodat het zichtcriterium appellant geen soelaas bood. In diezelfde zaak bedroeg de afstand tussen de woning van een andere appellant en de beuk ongeveer 92 meter. Aangezien deze appellant vanuit zijn zit-slaapkamer zicht had op de kroon van de beuk, werd hij door de Afdeling toch als belanghebbende aangemerkt. De omstandigheid dat hij vanuit de leefruimte van zijn woning op de begane grond geen zicht had op de beuk deed daaraan volgens de Afdeling niet af. Daarbij verwees de Afdeling naar haar uitspraak van 17 januari 2007, LjN AZ6398, waarin zij al had uitgemaakt dat bij de beoordeling van de vraag of aan het zichtcriterium is voldaan, niet alleen het zicht vanuit de leefruimte van de woning relevant kan zijn, maar ook vanuit de oprit en tuin. Ter zake relevante rechtspraak is tot slot nog te vinden in: R.J.M. Schlössels en S.E. Zijlstra, *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat*, Deventer: Kluwer 2010, p. 182 e.v.

Tot slot: de Afdeling laat met haar bovenstaande uitspraak zien dat wanneer de bewuste activiteiten als feitelijke handelingen (fysiek) te scheiden zijn, in casu bijv. het kappen van bomen en de betreffende bouwactiviteiten, zulks de omvang van de kring van belanghebbenden bepaalt.

P.C.M. Heinen